

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, November' 5-dikán 1818.

Német Ország.

Aachenből Okt. 22-dikén: —“

Az Orosz Császár és Pruszsus Király ő Felsegek, tegnapelőtt útnak indulának Frantziaország felé, 's mint hallattott November' 3-dika előtt nem is várták vissza Aachenbe.

Az Aacheni mulatsági öszszegyülekezések (ezeket írják a' külső országi levelek) nem sok időtöltéstül szolgálnak. Ezek itt csak két féle neműek: Diplomaticusok és Elegyescsek (mellyet inkább csak úgy lehet magyarázni, hogy egy helyen Diplomaticus személyek, a' másik helyen minden félék 's nagyobbadon katonák a' vendégek) Az első rendbéliek az Anglus Ministernéncél. Hasilereághnénál, a' másik rendbéliek Thurn és Taxis Hertzgenénél tartatnak. Némélyek úgy vélekednek, hogy a' Ministerek még a' Monarkháknak eltávozása után is itt fognának maradni egy darabig, hogy némély lissebb fontosságú dolgokat, mellyeknek fundamentomos lineáit a' Monarkhák már megtették, egészszzen kidolgozzanak. —

Két levegői hajós aszszony személyek is vagynak itt, ugy mint egy Német és egy Frantzia. Annak neve Reichardné, ennek pedig Garnerin Kisaszszony. Az első szerentsés volt; ezt pedig nagy szerentsétlenség érte. Minckutánna a' tsonakjába vagy bárkájába belé ült volna, hogy felinduljon, a' golyobis olyan nagyon kezdett minden felé ingadozni, hogy a' körülette közelébb lévő nézőket csaknem elsepette helyekről, az utast

pedig a' bárkából kivetette. Sok fő személyek szemmellátó tanui voltak ezen történetnek, milyenek Hertzeg Castlereagh és Lord Wellington, kik még segítéségére lenni is próbáltak a' szerentsétlennek: de semmi módon véghez nem vihették, hogy felevezhessen; másodsor is kivetetett a' bárkából, 's öszszerontsolódván elájult, melly után nem soká, nem tudják mi módon, a' tartoztató kötelek el vágattatván, a' golyobis felemelkedett 's a' nézők' szemei elől elenyészett. Ezen szerentsétlenségnek okát hajós megmagyarázni. A' domb, melyről a' felevezésnek kellett volna történni, magas lévén, gondolják, hogy ezen nagy magasság okozta a' lekötve lévő golyobisnak ingadozását; vagy pedig talán a' göznek készítettése is más módot kívánna, ha ily helyről kell a' felindulásnak esni. Sokak azt gondolják, hogy a' golyobisnak nem egész megtöltése szolgált okúl; alig ha egy negyed részint tele volt. Maga Garnerin úr megkérdeztvén, ő is azt mondotta, hogy nem egyéb lehet az oka, hanem hogy nem volt eléggé megtöltve, de ő azt mászszor se' szokta volt egészszzen megtölteni abból az előrevaló vigyázásból, hogy a' golyobis a' vékonyabb levegőbe felemelkedvén ott különben is fel szokott puffadni, 's félni lehet, hogy ha alatt egészszzen megtöltődne, a' magasságban megrepedne. Egyéberánt szükségtelen is volna egészszzen megtölteni, minthogy a' golyobis olyan nagy (28 lábnyomnyi diaméterű), hogy négy személynek elhordozására is

elég volna. Egy szóval nem lehet tudni, mi okozta, hogy oly nagyon ingadozzék, hogy a' bárkába megmaradni ne lehessen. Felvételtétvén 's szállásra vittétvén a' sebes, a' Pruszsus Király tulajdon Orvosát *Wiebel* urat küldöttel, hogy Seborvos *Günther* urral együtt segítsenek rajta, 's már, mint a' környúlállások engedik, annyira a' mennyire jobbatkán is érzi magát. —

A' nagy számú emlékeztető irások között, mellyek ezen nagy fejek' gyűlése elejébe intéztettek, egy, az Angliai Parlamentom' tagjától *Wilberforce* úrtól való, hogy a' Szeretsen rab szolgavásár ellen hozattatott törvény, mellyet a' Bétsi Congressuson a' több Europai Monarkhák is megerössítettek, töltetessékbe szorosabban 's ne engedessék meg, hogy ez a' vásár külömbkülömb színék alatt tovább is folytattassék. — *Bank Jósef* nevű úr pedig azt jóvallja hasonló irásban, hogy az Afrikai tengeri ragadozó nemzeteket pallérozás alá kell venni, 's ezen eszköz által Európát meg kell menteni tőlök.

* * *

A' Szövetséges Hatalmasságoknak Frantziaországra nézve *Aachenben* készült Egygyezése, a' következő tizkelyeket foglalja magában: —“

I. Tizkely. Azon seregek, mellyek Frantziaországnak határtartományait elfoglalva tartják, a' Frantzia vidékekről November' 30-dikáig, vagy ha megeshetik még hamarabb is, útozzanak el.

II. Tzik. Azon várak 's egyéb erősségek, mellyeket ezen seregek elfoglalva tartanak, az ő Legkeresztyénebb Felsőge által kineveztetendő Biztoságnak adattassanak által azon állapotban, melyben az elfoglaltatáskor voltak, még pedig azon Alkunak 9-dik tizkelyével megegyezőleg, a' melly 1815-ben Nov. 20-dikán köttetett.

III. Tzik. Azon summa, melly ezen seregeknek fizettetésekre, lovásárlásra, 's ruházatra határozatott, Nov. 30-dikáig minden esetben oly módon fizettesék, mint 1817-nek 1-ső Decemberétől fogva fizettetett.

IV. Tzik. Minthogy Frantziaország 's a' többi Szövetséges Hatalmasságok között való minden fizetési számvetések eligazittatva és meghatározatva vannak, ehezképpest az az egész summa, mellyet Frantziaország az 1815-dik esztendőben Nov. 20-dikán költ Alkunak 4-dik tizkelye szerént, még tökéletesen lefizetni tartozik, teszen, végképpen való határozás szerént, 265 millió Frankokat.

V. Tzik. Ezen summának 100 millióból álló része, mint oly adósság, mellyért esztendőnként való interes (kamat) fizettetik, a' Frantziaország' közönséges adósságai' Nagy Könyvébe irattatik-be, 's az érette tartozó kamatok, az 1818-dik esztendő Septemberének 22-dik napjától fogva fizettetnek; 's ezen inscriptioknak (beírásoknak) belse, az 1818-ban Oktober' 20-dikán, hétfün, fennállott *cursus* (pénzfolyamat) szerént véttetessék fel mértékül.

VI. Tzik. A' hátra lévő 165 milliók pedig, egykilentzed részekben, a' jövő Januárius 6-dikán kezdődvén, hónapontként való váltólevelek által fizetessenek, a' melly váltólevelek, *Hope* és társasága, 's *Barring* atyafiak' 's társasága' pénzváltó házaikhoz szolljanak, 's a' melly váltólevelek, valamint szintén a' fellyebb való tizkelyben említett kamati-beírások (interesi - inscriptziók) is, az Austriai, Orosz, Nagy Britanniai és Pruszsus Udvarok' Biztosainak, a' Frantzia Királyi kintstár által, a' seregeknek Frantziaországból lejendő tellyes és végképpen való eljőtekor, adattassanak által.

VII. Tzik. Ugyan ezen időben a' nevezett Hatalmasságok' Biztosai is vissza adják a' Frantzia Királyi Kintstárnak azon

hat, még meg nem fizetett kötelező vagy adóssági irásokat, mellyek az attól ezeknek általadatott tizenöt ilyen kötelező-irások között még nállok találtnak, még pedig azon egygyezésnek 2-dik tzikelyével megegyezőleg, melly az 1815-ben Nov. 20-dikán kötött Alkú' 4-dik tzikelyének végrehajtására nézve készült. Egyszersmind ugyan ezen Biztosok azon hét *intéresi incriptiókat* is visszaadják, mellyek az említett egygyezésnek 3-dik tzikelye szerint készítették 's nekik általadatattak vala.

VIII. Tzik. A' jelenvaló Kötésnek ratifikáltatni, 's a' Ratifikatziónak 14 napok alatt, vagy ha lehet hamarabb is, költsönösen ki kell tseréltetni Aachenben. Melynek bizonyosságul ezt az arra meghatalmaztatott Biztosok aláírták 's czimeres petsétjeikkel megerősítették. Így történt Aachenben Oktober' 9-dikén 1818-ban.

Ugyantsak *Aachenből* ezeket jelenlik a' közönséges levelek Oktober' 21-dikéről: —

„A' Frantziaországban kvártélyozó Pruszsus armáda *Coblenczen* által veszi visszafelé való útját, melyre nézve az itt lévő Előljárók már vettek ezeránt a' parantsolatokat. Tsak egy pár Regimentek fognak a' Rénus bal partján lévő Pruszsus tartományokban kvártélyokra osztatni; a' többek mind a' jobb partra, sőt némelleyek egészen hazájokba vissza takarodnak: melly környülállás egészen nyakát szegi annak a' hírnek, hogy ez a' Frantziaországból visszatérő Pruszsus armáda, még most tsak a' bal Rénusi vidékekre fogna vissza jöni. Éppen ily fundamentum nélkül való hír az is, hogy az Anglus armáda' hadi szállása, még most tsak Belgiumba tétetődne által. Az Anglus armáda még nem is Belgiumon tér vissza (melynek némelly levelekben nem rég azt az okát olvastuk,

hogy azt a' Belga Országlöszék ellenzené), hanem Calaisban hajóra ülven, onné egyenesen által evez Angliába. Így az Orosz seregek is hajókon szállíttatnának egyenesen vissza hazájokbe, ha a' nem ellenzené, hogy a' hideg idő nagyon ellőzolgetett, melly a' hajózásnak a' *Balticum* tengereken ilyenkor nagyon veszedelmes. De Frantziaországot mostanában ezek is a' több idegen seregekkel egyszersmind oda fogják hagyni, 's a' hol Németországon kvártélyokra szállanak, ugyanott az Oroszbirodalom' költségén tartatnak. Az Aústriai seregekhez a' Kötésnek aláíratatása után még innét Aachenből azonnal elmentek a' parantsolatok, hogy induljanak meg hazafelé. Az apróbb Hatalmasságok, Dánusok, Szakszok, és Hannoveránusok' seregei, hadék nélkül előtoznak hazájokba. Minden hírek, mellyek az eránt, hogy a' Frantziaországból kijövő Szövetséges seregeknek nagyobb része Németországon kvártélyokra szállani 's bizonyos idejig egygyütt maradni fogna, mind ez idejig szárnyaltak, eszszerént már most egyszerre füstbe mentek. Az Orosz Császár és Pruszsus Király, 10 vagy 12 napokat töltenek Frantziaországi útjukban, 's ezen idő alatt XVIII-dik Lajos Királyt is meglátogatják. Ferentz ő Császári Felsége *Aachenben* maradott, 's ezen idő alatt, mint mondják, *Cölnbe* (Cöonia-lba) veszi útját, a' hova az özvegy Orosz Császárnét is várják, a' ki Stuttgárdból *Brüsszel* felé; a' leányának a' Belgiumi Koronaörökös Hertzegnének meglátására menven, ott fog által útozni. Hertzeg Wellington is clutozott *Aachenből* egész Generalstábjával Frantziaországba a' seregek' mustrájára: de ő Hertzegségő is vissza tér ide a' Monarkhakkal egygyütt. —

„A' Frantziaország' odahagyását illető tárgyan lővül itt minden egybek

legnagyobb titokban folynak; legkisseb-
bet se lehet rollok megtudni.

„A' híres éneklő mester, Catalani (mesternének, azért nem nevezhetjük magyarul, hogy a' férje tellyességgel nem híres éneklő, vagy nem mester az éneklésben), ki azon kevés időre, mig itt fog maradni, szállásért 2000 Frankot fizet, Október 19-dikén Concertet adván, a' bemenetel taksája 25 Frank (nem éppen 10 pengő forint) volt, 's még is 1400 bilet kelt-el, 's hogy több is el nem kelt csak a' volt az oka, hogy több ember nem tért-be a' Redoutszállába.

A' külső levelekben ezeket olvassuk azon innepről, melyet Jénában a' tanulók a' múlt Október 18-dikán a' Lipsiai nagy verekedésnek emlékezetére tartottak: —“

„Ezen innepre most csak valami 400 tanuló gyűltek össze, ámbár az ök' száma csak Jénában 600-ra telik; a' jelenlévőknek is idegenekből állott valami egyharmad része. Megeshetik, hogy a' tartóztatta-el őket a' nagyobb számmal való megjelenéstől: hogy éppen most folyt itt valami tilkos könyvnek írója után való nagyon kemény nyomozás; és hogy talán sokak attól is félték, nehogy ezen inneplésnek efféle kedvetlen következtései legyenek, mint a' Wardburginak voltak; a' melly vélekedés annyival hitesebbnek látszik lenni, hogy a' templomba való menetelkor alig mutatták meg magokat 300, az ebédnél pedig alig 200 tanuló. A' mi egyébiránt az innepet illeti, ez így ment véghez — Egész 17-dikben még este is legnagyobb tsendesség uralkodott az egész városban; annyira, hogy alig tettett-meg a' számos idegenek' odagyülekezése. Az inneplésnek előre elintéztetett rendszabásai, melyek az Academicus Senátusnak elejébe terjesztettek 's ez által megerössítették, ezek voltak: Október 18-dikán reggeli

8 órakor azon helyen, melly *Eichplatz-nak* neveztetik, 's melly az 1806-ban Okt. 14-dikén történt tsatázáskor egész által pusztává lett, a' tanulók öszszegyülekezvén, Gager n nevű, Nassauai születésű, *Juris Studiosus* urnak vezérlése alatt, azon piatz felé, hol az akkorreggelre viradó éjjel egy Oratori szék állítatott vala fel, útnak indultak, 's itt ezen szék körül karikába állottak, 's azon úgynevezett Arndt énekére, melly ekképpen kezdődik: *Sind wier vereint zur guten Stunde*, nagy tsendesség után rá kezdettek — Haupt nevű, Mecklenburgi születésű *Theologiae Studiosus* úr pedig, ki e' végre előre kiválasztatott vala, az éneknek végződése után az Oratori székbe felállván, onnét, ezen nap' innepéhez alkalmaztatott beszédet intézett a' halgatókhoz. Ezen beszéd valami fertály órát tartván, 's azután az említett énekből még néhány versék elénekeltevén, azzal az inneplésnek ezen fő része elvégeztetett, 's a' tanulók eloszlottak, de úgy, hogy 11 órakor ugyan ezen piatzon ismét öszszegyülekeztek, a' midőn innét osztán, zászlóval és muzikaszó mellett az Akademia' templomba mentek, a' hol Doktor Schott Egyházi Tanácsos és Professor úr, rendszerént való innepi prédikációt tartott. Innét 12 órakor ismét azon piatzra tért vissza előbbeni pompával az ifjuság, mellyel a' templomba jött vala. Az ebéd *ez Eichplatzon* szabad ég alatt tartatott de, a' mi éppen váratlan történet vala, csak tanulók, 's ezek is legfeljebb 160 non részesültek benne. Az ebédkezést gyönyörű őszi kedves meleg levegő vídámítván, csak e' volt az, a' mi ezen ifjú sereget, csak valami kevés örvendezés kimutatására is indithatta; mind addig olyan volt az egész sereg, *min ha az életére is rá unt volna*. Itt néhány poháröszszecütkéssel, 's a' 18-dik Októberért, az Akadémiai szabadságért,

's Hertzeg Blücher ért való ivásokkal valami két óráig mulatván, ekkor az egész sereg ismét a' másik piatzra vezéreltetett, és onnét széllyel botsáttatott. —

„Három óraker 3-dikszor gyült össze a' sereg, és a' város mellett lévő testi gyakorlás' (Turnspiel) helyéira sétált ki, a' hol a' testi gyakorlási játékok' igazgatójának Professor 's Udvari Tanácsos Dr. *Kieser* urnak kormányozása alatt, azon énekek, melly ekképpen kezdődik: *Was ist des Deutschen Vaterland etc.*, elénekeltetése után, a' játékok elkezdődtek, a' mellyek vagdalozási és dőfési bajvívásban, mászás (kuszási) tehetőségben, példánakokáért egy felásott magas sima fának megkuszásában (annak zászlós hegyéig való felmászásban) 's a' zászlónak hegyén függő koszorunak levételében, továbbá egy más gyözedelmi koszorunak futás által való elnyerésében, célkarika felé való hajgálásban, 's több sok egyéb ilyenféle gyakorlási játékokban állottak, mellyekben még azok a' tanulók is nagy részt jó kedvel részt vettek, kik annakelőtte sem a' le 's fel való járkálásban sem a' templomba való menetelben részesülni telességgel nem akartak, 's magokat onnét egészszen elvonták vala. Ezek a' kedvesebb időtöltések egész estvéli 6 óráig tartottak, midőn ismét a' városba menvén kevés] pihenésre széllyel oszlott a' társaság, a' melly tsak egy órát tartott. A' negyedik 's utolsó öszsszegyülés 7 óraker esett ismét az előbheni platzon. Innét fáklják' világánál azon helyre sétált ki az ifjú sereg, a' hol a' Jénai polgárság 1814-től fogva a' maga Oktoberi tüzét szokta tartani, 's a' hol a' Magistratus' adakozóságából a' tanulók' seregének ezen innepére is, egyéb apróbb tüzeken kívül, egy nagy kazal fa vala öszszerakra, melly a' tanulóknak odaérkezéskor meggyújtatott 's lobogó lángal égni kezdett. Azon hegyet, hol e' történt,

Landgrafubergnek hívják; a' várostól fél orányira esik. Már itt a' Professorok is a' Jénai polgárságnak 's egyéb lakosoknak nagy részével jelen voltak, 's a' tűz körül a' tanulókkal egygyütt szép egygyestülési karikát formáltak, 's nagy dolgokra való visszaemlékezésekkel töltötték az ösi szép estvét. *Arndtnak* néhány énekét is eldanolták muzsikai zengedezés mellett, 's azután egy *Helydelbergai* tanuló felszollalván, szívreható szép beszédet intézett a' tűz körül öszszereglett sokasághoz, ezen napnak és tűznek historiai jelentését terjesztvén szemek' elejébe, 's ha a' Gondviselés úgy határozta, a' békességnek 's egygyességnek megtartására intette őket; 's ennek is vége lévén az egész sereg, mint állott a' tűz körül, órálló sereg gyanánt, az égő kazal-fa mellé letelepedett, 's az időnek megnyerésiért, mind addig, míg az egész kazal égett, valami 10 óráig, barátságos beszélgetést folytatott, midőn a' városba mindenek visszatarodván, már tizenkettődfélkor oly nagy tsendesség uralkodott, hogy az éjjeli vigyázónak kiáltásain kívül egy hangot se lehetett egyebet hallani.“

Frantzia Ország.

Az öszsszeszövetkezett seregeknek Fr. országból való eltakarodását már egy kis szüreti játékdarabotskával is meginneplették a' Frantzia jádzó színek. A' játék czime ez: *Le Vendanges de Champagne*. A' következő kifejezések, mellyek az idegen seregek' eltávozására czéloztak, nagyon megtettzettek benne:

Mes bons amis, cette année,
 Tout le vin que nous ferons,
 Esperons, (bis)
 Que c'est nous qui le boirons.

(Az az: Jó barátim, reménljük, hogy a' bort, mellyet az idén szűrünk, meginni mind magunk fogjuk).

D e l i A m e r i k a.

Mínthogy a' világnak ezen részéből történi-hiteles tudósításokat kapni a' részrehajlások miatt nagyon bajos: tehát noha későtskék is; ide tesszük mi is azon tartozásokat, mellyeket az Északi Amerikai újságírók, Veneczuélában a' múlt Decembertől fogva az újabb időkig előfordúlt történetekről szolló sok bizonytalan tudósítások között összeszemeltek, 's a' mellyeket most az Európai újságlevelekben is olvasni lehet, mint itt következnék: —

„Spanyol Generális *La-Torre* 1817-ben Dec. 8-dikán Hogazánál megveri a' Támadók' Generálisát *Zarasát*: de éppen akkor egy Spanyol lovas tsoport is semmivé tétetik a' Támadók' által az *Apure* vize mellett. Itt a' két részről való vesztes 800 emberre tétetik. — Februárius' 12-dikén a' *Morillo*' lovassága megverettetvén elveszt 400 embert, 's 15-dikben visszavonnyá magát *Sombreró*hoz. Februárius' 17-ikén még ennél is véresebb tsata történik *Sombrerónál*; itt a' két rész' vesztese egygyütt 1000 emberből áll. A' Royalisták innét az *Aguedai* hegy' szorosaihoz hátrálnsk. Mártzius' 6-dikán elfoglalja *Gen. Pacz*, a' *San-Fernandoi* erősséget az *Apure* mellett, a' hol a' két rész' vesztese 800 emberre telik. Ezt követi Mártzius' 14-dikén egy más tsata *Marakay* mellett; melly után a' Támadók oda hagyják a' nevezett szoros útakat 250 emberekből álló veszteséssel. Mártziusnak 16-dik 's 17-dik napjain is véres összetsapások történnek *Villa-de-Cura* és *La-Puerta* mellett, a' hol mindenik rész' 1000 emberekre teszi az ellensége' vesztesét. Ezen utolsóbb napon kapott Kir. fő vezér *Morilló* kemény lántsadófést, melly után *La-Torre* vette által helyette a' vezérséget. —

„Az ezt követett tsatát, melly a' Déli Amerikai és Spanyol tudósítások sze-

rént Mártzius 26-dikán *Ortiz* mellett történt, nem tudni mi okon, elhalgatják az Északi Amerikai tudósítók. Itt *La-Torre* és *Pacz* verekedtek egymás ellen; mind kettő magának tulajdonítja a' győzedelmet; a' Spanyolok 400 embert veszettek, a' Támadóknak pedig még többet kellett voszteniék; mínthogy ezen tsata után hagyták-fel azon plánumjokat, melly szerént még az essős időnek elkövetkezése előtt, a' fő városnak *Caracasnak* megtámodására akartak menni. —

„April. 17-dikén véletlenül meglepi Királyi Oberster *Lopez*, *San-Jose-de-Cisnagos* mellett *Bolivár* fő vezért, a' hol ez minden magános bagázsijával egygyütt 400 embert vesz; a' Spanyolok pedig, mint magok mondják, tsak 40 embert vesztenek. A' Spanyol tudósítók szerént *Rincon-de-los-Toros* mellett történt *Bolivárnak* ezen meglepettése. Egy tsatát, a' melly *La-Torre* és *Pacz* vezérek között *Sabinas-de-Cogede* mellett Május' 2-dikán történt, nem tudni miért, ismét elhalgattak ezen Amerikai tarlozó tudósítók; pedig a' történet kétséghozhatóan; 's mind két rész sokat, a' Spanyolok tudniillik 1000 embert, 's a' Támadók se' sokkal kevesebbet, veszettek. —

„Az ezen táborozásbéli utolsó nevezetes tsata történt Május (nem Aprilis' 11-dikén, mint némelly levelekben hibásán iratott) a' *Valenzia* felé vivő úton *San Carlosnál*, utolsó erőlködésével. Itt is mind két rész magának tulajdonítja a' győzedelmet; a' kettejek' vesztese 1500 emberekre számlálhatik. Itt a' Spanyol fő vezér *La-Torre* halálos sebet kap; *Pacz* azonban közben tsakugyan szükségesnek tartja lenni az *Apure* felé való hátrálást. —

„Generális *Morales*, a' ki *La-Torre* helyébe fő vezérré lett, Május' 14-dikén *Calabozóba* be-megy, de 28-dikben

Quarabál mellett megverettelik, és elveszt 500 embert. Ezen időben *Cumana* mellett is öszszetsapás történik a Spanyolok és Generális Bermudecz között, 's itt is el-hull a' két részről 400 ember. Ezen történeteknek felhordásából azt a resultatumot tsinálja végre a' tudósító, hogy Veneczelában ezen hat hónapi rövid táborozás alatt, 12 rendes tsaták történtek, 's megöletettek benne a' kétsészről 10,000 emberek. Hs már felteszi a' tudósító, hogy a' *Morillo*' armádája a' táborozás' kezdetében 5000 reguláris és 5000 önkéntvállalkozott emberekből, a' Tamadóké pedig 10,000 felerészint Rekrutákból, feleréssint pedig holmi olyan Lovasokból állott, a' kik éppen oly hirtelen elszéledni szoktak, mind öszszegyültek vala: így által-lehet látni, hogy ha bár a' Tamadók többet veszettek is, mint a' Spanyolok, ezen utolsók mindazonáltal a' táborozás' végződése felé úgy elgyengültek, hogy a' következő (már Augustustól fogva folyó) táborozásban is kevés jó kimenetelét várhatják iparkodásaiuknak; kivált ha a' Tamadók azon plánumjokat tovább is követni nem fogják, hogy apró darabokra osztott armádákkal tsatázzanak. —

„A' mi az új táborozáshoz való készületeket illeti, ezekről azt jegyzik-meg, hogy a' Tamadók' serege, melly Angustura és San Fernando-d'-Apure közt gyült öszsze, 4000 emberekből, a' Gen. *Morillo*'jé pedig 1500 régi Spanyol katonákból 's ugyan annyi Creolokból (kortsosokból) állott, melly utolsó nemű emberekhez, mint katonához, kevés bizodalommal lehet lenni. A' Tamadók azonközben most is szüntelen rekrutáznak, mellyet azért tselekedhetnek, hogy Angliából számos szállító hajók érkeztek-meg számokra az Oronoco vizére, néhány ezer puskával 's minden féle egyéb hadi

készületekkel, azon 2500 puskákon számos könnyű (tsatázó mezőre való) ágyukon, és feles puskaporon kívül; mellyeket Admirális *Brion* vitt Angusturához. Azt mondják, hogy most 12,000 gyalog és 2000 lovas embernek kiállítására való minden féle készületekkel bír a' Tamadók' armádája, 's Angusturában is van 800 mázsa tartalék puskapora. Már a' Decemberben elkezdődő táborozáshoz is készen van minden megkívántatókkal —

„Bolivár a' polgári igazgatást, 's Generális Pacz az egész fegyveres erőt kormányozza. Alatta vezérkednek *Marino* és *Arismendi*; ez az utolsó Margarita szigetén vezérkedik. *Bermudecz* egy tsapattal az Oronocco torkát védeimezi. *Mac-Gregor* egy önkéntvállalkozott Regimentel várattatik Angliából. *Pacz*, jobbra *Bermudecz*zel, balra az Új-Grenadai Tamadókkal közösülést tart-fenn egész a' Maracaibo taváig. Ezek az Új-Grenadai Tamadók azon Spanyol seregeknek, a' kik kevés számmal még Új-Grenadában találatnak, Carthagenával való közösülésséket ketté vágják. Mondják, hogy a' Santa-Fe-de-Bageta beli lakosok is támadásban foglalatoskodnak. Ha így vannak a' dolgok, a' Tamadók nevezetes resultatumokkal biztathatják a' jövő táborozásban magokat.

„Generális Bolivár, illy felülírás alatt: *Venezuela*' fő Kormányozója, egy hirdetést intézett a' tartományok Kormányozóihoz, melyben tudokra adja az Országlószék' nevében nékiek, hogy ők ennekutánna, tudniillik még a' hadakozás tartani fog, tsak Birői ügyekbe avasák magokat, a' politziai tárgyakat pedig bizzák egyenesen tsak a' Katonavezérek' és Kommandánsok' kezeik alá, kik ezen tekintetben a' Magistrátusoknak előlülők lesznek. — (*Folytatása a' toledalékban következik*).

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Déli Amerika.

(folytatás)

„Egy idő előtt az a hír szárnyalt vala, hogy Admirális Aury, egy Spanyol fregátnak elvétele közben megölettetett, és hogy a Spanyolok valami hajót elfogván 's abban néhány oly idegen (Anglus) tisztet találván, kik a Tamadókhoz szolgálatvételre akartak menni, őket mind megölték volna: ezen hírek későbbre mind költeményeknek találtak, melynek elég bizonyága az, hogy ezen tisztet az óta Angusturához megérkeztek. Az Aury' történetét a mi illeti, ennek historiaja az, hogy ő egy Spanyol hajót, melyet a tudósítók fregátnak neveznek, magafelé közelíteni szemlélvén, előbb megszaladott, de látván, hogy ki nem állhat előlle, eltökéllette magát, hogy szembe áll véle, 's reá felmászván elfogja. Meg is tselekedte.

Ujabb tudósítások ugyan innét:

Trinidadból Aug. 30-dikán indultak a legujabb levelek. Ezek szerint Fő Admirális Brion 24-dikben az Oronocco' torka 's a Cumanai kikötőhely között a Pariai öbölben a Guiriai kikötőhely' szája elejébe állott egy Korvettével 's két Briggelkel, az ágyus tsajkákat várván, hogy a kikötőhelyre reá ágyuzzon. Azonban a szél egészszen megállott. A Spanyolok éltek a jó alkalmazással; evező lapátos tsajkákkal reá rontottak Brionnak egygyik Briggjére, 's el akarták fogni, midőn azonközben a szél ismét fúni kezdvén az ő tsajkái megérkeztek, 's a városra ágyuzni kezd-

vén, 's azt elfoglalván, a 450 Spanyoloknak, kik azt ditséretesen védelmezték, egy része az erdőkre szaladott, a más része összevagdaltatott. A kikötőhelyben találtató Spanyol hajók, mellyek között egy Brigg is volt, egy pedig Cakaóval volt terhelve, mind a győzedelmek' prédájivá lettek. — Ezen történet után Brion és Aury magokat összsztaltolván, Cumana ostromlására mentek; míg azt az alatt Bermudecz és Marino a szározon vini fogják. — Generális Pacz a fő vezérséget általvén, seregét az Apure vizén véletlenül általszállította, 's a Varinási Royalisták' seregét, melly semmi efféle történetet nem gyanított, meglepte 's elszéllesztette, a melly győzedelmek' híre Caraccasban oly nagy ijedséget okozott, hogy a falukon kvártélyozó seregekhez siető parantsolatok küldetettek, hogy összgyűlkezhvén a Varinási armáda' segítségére sieszenek.

Islandiai - Mok (Lichen) Csokoládé.

A melly hasznos voltára nézve híres szerzeményről jelenti az Alólirt, hogy ez nálla Felsőség' engedelmével, valamint nagy ügy kissébb részekben is, 1 és 2 szám alatt, mellyek között az utóbbi nemű Vaniliával van készülve, minden egyébféle legjobb Csokoládékkal egyetemben, találtak.

Lehner Filep,
polgári Csokoládétsináló, a
Wolzeillban, a Bétsi Önkéntvállalkozottnál (zum
Freywilligen) Nr. 852.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
October' 30-dikán 236 — 31-dikén 234 $\frac{1}{2}$ — Nov. 2-dikán 234 $\frac{1}{4}$ — forintot.
A Marhahúsnak fontja, Bétsben, Novemberre, 18 krajtzárra határozatott.